

KOMÁROM ÉS VIDÉKE

FÜGGETLEN HIRLAP

Hétköznap 2 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

Vasárnap 10 fillér.

Megjelenik: hétfő kivételével, mindennap a kora reg. órákban.

Előfizetési ár:

Helyben:		Vidéken:	
Egész évre	8 korona	Egész évre	16 K
Fél évre	4 "	Fél évre	8 "
Negyed évre	2 "	Negyed évre	4 "
Hetenként	16 fill.		

HIRDETÉSEKET

jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 50 fillér. — Minden további szó 4 fillérrel több. — Nyilttéri közlemények jutányos díjazás mellett közöltetnek.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„Pannonia“ könyvkereskedés

Baross-utca 6. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

IV évfolyam.

1907. márczius hó 22. (péntek.)

21. szám.

Két kis vezércikk.

Tudományos góczpont.

Nyolcz órai záróóra.

Mind a két kérdés olyan, hogy csak néhány sorban kell róla megemlékezni. A köztudatban élnek. Részint már mint alakot öltött intézmények a haladás szogalatában állanak, részint megvalósulásuk elé mennek.

Tudományos góczpont.

Röviden így nevezhetjük el gróf Apponyi Albert kultuszminiszter által elrendelt előadások végczélját.

Tudományos góczpontokká akarja varázsolni a vidéki centrumokat.

A középiskola az egyetlen magasabb kultur intézet a magyar vidéki várak legfőbbjében. A közönség a muzeumok és könyvtárak kultura terjesztő erejét nem használja ki, mert erre sem kellő ideje, sem kellő akarata nincs.

A muzeumot, könyvtárt pótolják egyrészt a középiskolai tanárok által rendezett felolvasások, másrészt alkalmat szolgáltatnak a tanári karnak, hogy az iskolán kívül is teljesítse azt a feladatot, melyet a mi viszonyaink mellett minden tudománnyal foglkozó egyénnek végeznie kellene

Tudomány népszerűsítését.

A hol középiskolák vannak ott már mindenütt rendeztek felolvasási ciklusokat. A közönség az újdonság hatása alatt tódult az előadásokra.

Látta, hallotta azokat és megszerette. Jövő esztendőben kétszer annyi halgatójuk lesz az előadóknak.

A mi főgymnasiumunknak az igaz hogy csak a telke van még körülkerítve, de azért a kisgymnasium tanári karában annyi szaktudós van, hogy a tudomány egy-egy ágának valamely jelentősebb kérdéséről nyújthatna felvilágosítást a mi közönségünknek.

A polgári iskola tantestülete is kivihetné tudását a nyilvánosság elé.

Tanulásra szüksége van a magyar közönségnek, a mely tudvalevőleg csak igen kis töredékében szokot az

iskola elvégezése után is könyvhöz nyulni.

Minél hamarabb kezdik meg a tanár urak annál nagyobb hállára kötelezik a város polgárságát.

Nyolcz órai záróra.

A komáromi kereskedők testülete állást foglalt a kövezetvám emelés ellen. A tanács által tervezett tariffa javaslatot nem fogadja el. Fellépésének meg lett az eredménye. A polgármester megígérte, hogy egyelőre nem tárgyalják, meghallgatják a kereskedők testületét és keresik a módokat, hogy közmegelegedésre üssék nyélbe a szabályzatot.

A szervezett testület tehát elérte célját. A hatóság is kénytelen belátni, hogy erő rejlik a szervezetségben.

A komáromi kereskedelmi alkalmazottak azonban mindeztideig szervezettelennek. Azért addig nem is fognak olyan anomáliák megszűnni, mint a milyeneknek naponkint tanui vagyunk.

Vannak üzletek Komáromban a melyek hatkor nyitnak és este tízkor még nyitva vannak.

Az egész országban megindult a mozgalom az esti 8 órai zárás érdekében. Békés uton, a főnökök és alkalmazottak kölcsönös megértésével szívesen teljesítették az üzlettulajdonosok alkalmazottjaik kérelmét. Kárát nem látták neki.

Itt az ideje, hogy a maguk a kereskedők mondják ki kötelezően a 8 órai záró idő behozatalát.

Minden megrázkódtatás nélkül egy kis jóakarattal léptethető életbe. Alkalmazottaik szervezettelensége ne szolgáltatson okot arra, hogy a kisebbség túl tehesse magát minden emberi törvényen.

A kereskedők nagy része úgy is nyolcz órakor zár. Tehát a kereskedők testülete a maga szervezetségének erejével győzze meg a még mindig ellentállókot, a nyolcz órai záró óra szükségességéről.

Ha alkalma lesz a kereskedelmi alkalmazottknak, tanulnia, ha a tudományos támfolyamok megindulnak, akkor tessék elhinni leszoknak ők is a kávéházirol.

Alkalom és idő kell az önművelődésre is.

Igy kerül egygé a két, különböző téreken mozgó kérdés a végeredményében.

A kövezetvám.

Kereskedők, memoranduma.

A kövezetvám, daczára, hogy a közgyűlés mai napirendjéről lekerült, jó hosszú ideig foglalkoztatja majd a közvéleményt. A kérdést minden oldalról óhajtuk megvilágitani, helyt adunk minden érdekelt fél felfogásának.

A kereskedők testülete, mint már említettük, memorandumba foglalta panaszait és azt nem csak a tanácsnak, hanem minden bizottsági tagnak és minden kereskedőnek megküldötte.

A memorandum kijelenti, hogy a testület a javaslat ellen minden erejével küzdeni fog. Mert szerelmesnek találja, hogy a kövezet vámbevétel zömét szolgáltató tömegárukat akarja a javasolt emeléssel a tanács sújtani.

Ezen tömegárúk már a legutóbbi 3 év óta, s főleg az idén, a termelőktől rendkívül szigorú feltételek, hosszú terminusok és e mellett oly magas árak mellett szerezhetők be, hogy az ezekkel kereskedőknek ma az áru beszerzése a legterhezebb és legnehezebb feladatukká válik.

A forgalom ennek folytán csökkenik s ha vámokkal is sújtják az árut az építkezésben oly stagnálás állana be, a mely a vámjövdelem visszaesését vonná maga után.

Tiltakoznak a tüzelő anyagok, az élelmi cikkek vámtételei ellen is, mert ez éppen a fogyasztó közönség legszegényebb részét érintené, a mely az áremelést már nem bírja el. Helytelenítik a járművek után szedhető kövezetvám emelését, mert ennek legszomorúbb következménye az lesz, hogy még az a kis vidék is, a mely fogyasztási cikkeit nálunk értékesíti, el fog bennünket kerülni, mert e magas vámok mint vas vámsoron állók fognak visszahatni minden tisztán gondolkozó parasztra, tenyésztőre.

A kereskedelem megbénítását látják a kereskedők abban is, hogy az átkelő árúk után vámot szed, a melyet csak kérvényezésre térítenek vissza.

Majd végül így fejeződik be az emlékirat, mely a tanács javaslatát „nagyon gyors tempóban készült és elég pongyola“ munkának mondja:

„Tekintetes Tanács!

Legyen szabad rövidesen úgy összefoglalunk a dolgot, hogy az új javaslat főleg és kizárólag a tömegárukat terheli.

A tömegárúk semmi néven nevezendő legcsekélyebb teheremelést nem bírnak el,

vagyis csakis úgy, ha azt a nagy fogyasztó közönség a legkárosabban megérzi.

Ezt sem a javasló, sem a Tanács, de a városnak egy polgára sem kívánhatja megfontoltan és komolyan.

Nem zárkozunk el annak elismerésétől, hogy talán selyem, vegyszeti cikkek, divatárúk, hangszerek, gyógyárúk és egyes egyéb ily cikkek talán nem bírnának el az eddigi 4 fillér helyett, monjuk 50%-os emelést tehát 6 fillért.

De hisz ezen árúk sulyban összefoglalva oly minimumot, oly csekélységet tehetnek csak ki, hogy a vámemelési differentia nem fog csak félig meddig is számottevő összeget kimutathatni.

A javaslatnak 80%-ra, vagyis a tömegárúkra, az élet fenntartási cikkekre az eddiginél magasabb vámot kivetni bűn, a többi alig 20%-anyagokra igazán nem érdemes.

A komáromi kereskedők testületének alázatos megkeresése tehát oda irányul, hogy a tervbe vett új vámtarifát a tekintetes Tanács vesse el és ha a városnak a vámjövendelmekre tényleg — másoldalulag pótolhatlan szüksége volna, úgy az eddigi vámokat hagyja meg, vagyis a nagyméltóságú miniszterümtől a f. év május 31-én lejáró kövezetvám díj-szabás meghosszabbítást kérvényezze.

Még egy alázatos kérésünk van s ez pedig az, hogy a mint már erre a város érdemes polgármesterének ígéretét a multból birtuk, hogy ha kereskedőket érintő, érdekeikbe vágó dolgok határozatáról van szó úgy hallgattassunk meg előzetesen mi is.

A testület nem az egyesek érdekeinek őre, hanem a komáromi kereskedelemnek hivatott fóruma. — Nem fogunk elzárkózni soha az egész polgárságot érintő és reánk jogosan eső terhektől; készséggel fogunk támogatni minden üdvös intézkedést, csak legalább hallgattassunk meg előzetesen mi is ha arról van szó, hogy újból és újból csak a kereskedő terheltecsék.

Mi bizunk a város fenkölt gondolkodású polgármesterében, bizunk a tekintetes Tanács mindenkor tapasztalt méltányos megfontolásában, bizunk a közgyűlés ellenőrző felülbírlásában és ismételve kérjük tiszteletteljes kérésünk kedvező elintézését.

A főgymnasiun.

Városi közgyűlés.

A tanács javaslata.

A tarifa ügyet levették a napirendről.

Rendkívüli közgyűlésen tárgyalta ma Komárom szab. kir. város törvényhatósági bizottság a főgymnasium költségvetését és terveit.

A főgymnasium megnyitását sok szülő várja türelmetlenül s ennek a legutóbbi közgyűlésen Zsindely Ferencz bizottsági tag kifejezést is adott. Tehát a közgyűlés ma azt is elhatározta, hogy megkeresi a főispántól az V. és VI. osztályok az idén törtéendő megnyitása végett.

Jól látogatott közgyűlésben tárgyalta a törvényhatósági bizottság Kálmán Rudolf főispán elnök létesítésével az ügyet.

Dr. Gaal Gyula tanácsnak ismertette bőven világosan és kimerítően az iskola műszaki leírását, annak tervezését, beosztását. (A műleírást olvasóink ismerik lapunk márczius 16-iki számából ismerik).

Az előadó a következő tanácsi javaslatot terjesztette a közgyűlés elé s ajánlotta elfogadásra:

„A közgyűlés, a megyeutcának a mérnöki hivatal által kidolgozott szabályozási tervének egyidejű elfogadásával, a komáromi főgymnasium tervrajzait és költségvetését 307 483 korona előirányzati főösszegben elfogadja és az építészeti bizottság által az összes tantermek parkettes padlózata s a főfolyosó szélesítése iránt tett javaslatokat mellőzi és bár eternit pala fedést és a tantermek parkett padlózatát a közgyűlés is czélszerűnek találja, ez okból főapát ural egyetértőleg csak a kivitel alkalmával kívánja mérlegelés tárgyává tenni. Utasítja ennél fogva a közgyűlés a tanácsot, hogy a tervezett kormányzati jóváhagyása után az építési engedélyt saját hatáskörében adja ki.

Egyidejűleg pedig főapát urhoz intézendő megkeresésében azon kérelemnek ad kifejezést a közgyűlés hogy a főgymnasium ötödik és hatodik osztálya már a jövő tanévkezdetén megnyitassék.

A tanács javaslatában tehát az építészeti bizottság álláspontjától eltér. Mert nem javasolja a folyosóknak 3 méterre való kiszélesítését, nem javasolja sem a parkett padlót sem az eternit palával való fedést.

A tanács ezt azzal indokolja, hogy az építkezésre 350 ezer korona áll a város rendelkezésére, melyből a főapátal kötött szerződés értelmében a jelenlegi kisgymnasium vételára fejében és a rend részére lakások építése czimén a város által fizetendő 38 ezer koronának is fedezetet kell nyernie.

Az építészeti bizottság által javasolt módosítások azonban tetemes többletköltséget okoznának. A város a fentemlíttettek kivül a kisgymnasium helyén hitoktatási helyiségeket köteles építeni, a melyek szintén a 350 ezer koronában nyerhetik csak fedezetüket.

A tanács az építkezési engedély kiadásánál és tüzbet kívánt módosításokra tekintettel lehet.

A közgyűlés a tanács javaslatát minden megjegyzés nélkül elfogadta.

Kacz Lajos polgármester helyettes a vámtariffa előadója, tekintettel a kereskedők memorandumára, azt javasolta, hogy tekintettel az időrövidségére, a tariffa javaslat tárgyalása halasztassék az ülés legközelebbi rendes közgyűlés elé. Addig is a tanács a kereskedők bevonásával tárgyalja újra a kérdést.

Korón József nem fogadta el a tanács javaslatát s nem szavaz meg semmi vámemelést, azért azt javasolja, hogy ma tárgyalja a közgyűlés a javaslatot s tartsa meg a régi tariffát.

Fried Kálmán szemére veti a tanácsnak, hogy elhamarkodva hozta szönyegre a kérdést. Emelésbe nem egyezik bele. Minden haladásnak van mértéke. Elég a csatorna adó.

Dr. Mike Lajos éppen azért, hogy a kereskedők érdekei megóvassanak és a tariffa javaslat megvitatható legyen, elfogadja a tanács javaslatát.

Kálmán Rudolf főispán is úgy látja, hogy a javaslat hibás mert egyáltalában nincs mellette indoklás. Indokoltnak találja hogy a kereskedők bevonásával alapos tárgyalás alá vétessék és az április közgyűlésen tárgyalassék.

A közgyűlés a tanács javaslatát túlnyomó többséggel elfogadta.

Végül az árviz elleni védekezés kiadásainak fedezésére a közgyűlés ideiglenesen kölcsön felvételét határozta el.

Hirány György felvilágosítást kért arra nézve felvilágosítást, hogy mire kell a 3600 korona mikor a városnak csak a parapéd falak kulissza nyílásait kell elzáratni. A pozsonyi kaputól a gőzfürdőig erre pedig van föld és trágya. A többi helyeken a katonaság véd.

Filó János mérnök megadta a kellő felvilágosításokat. Véleménye szerint nemcsak a kulissza nyílásokon de az egész fal mentén kell védekeznünk és az újszónyi védgát is veszélynek van kitéve. Alapos előadásban mutatta ki a az árvédelmi munkálatok szükségességeit. A mérnök expozéját megerősítette a komáromi folyammérnöki hivatal szakvéleménye is.

A közgyűlés ezzel véget ért.

A Ferencz József rakparton lévő 52 számú ház (volt Tólos-féle helyiség) azonnal kiadó. Bővebbet Brüll Manó urnál.

H i r e k.

Rendőri brutalitás.

A vérontó rendőr jelent föl.

Az áldozatot be is csukják.

Hazai viszonyainkra, a hatóság elleni erőszak ázsiai értelmezésére, vet ríkitó fényt az alábbi eset, melyben három komáromi kőműves mint korona tanu szerepel és a melyben a nyitrai törvényszék megkeresésére őket a komáromi vizsgálóbíró kihallgatta.

Bíróságaink nagyon jól ismerik a büntető törvénykönyvnek azt a legvérlázítóbb, túlzásba vihető fonákságát, melylyel a „hatóság elleni erőszakot“ kezeli. Ha valaki ferdén néz egy emberi börtben leledző vadállatra, a ki még rendőr uniformist is visel, akkor hatóság elleni erőszakot követ el, az ügyesség üldözi s a bíróság megbünteti, mert a hatósági tekintélyt sérelem nem érheti.

Turbacs István, ifj. Győre Mihály és Krausz András komáromi kőművesek a mult év nyarán Érsekújvárott dolgoztak több más társukkal együtt egy építkezésnél. Ott szemük előtt folyt le az alább elmondandó véres jelenet s őket halgatta ki a vizsgáló bíró mint tanukat.

Az aratás befejezésekor, úgy két óra tájban délután nyolcz tagból álló arató csoport vonult el azon épület előtt, a melyen dolgoztak. Szép rendben ment a csapat az uraság lakása felé, a hol a szokásos buzakoszorut voltak átadandók.

Egy óra mulva, az áldomás elköltése után vidám hangulatban tértek vissza. A férfiak dalolgattak, a mit a templom téren álló rendőr rosz néven vett s az aratóbanda vezérét rendre intette.

— Csak egy kissé jobb kedvünk van, csendesesen eldolgathatunk, senkinek sem ártunk vele magyarázta tisztes hangon a csapat vezér.

— Tartsa a száját, mert bekisérem, válaszolta a rend mindenható őre, a kinek szavait néma főhajtással illik fogadni.

— Nem tettem én semmi rosszat, meg aztán haza is akarok menni, felelé a legtermészetesebb hangon az arató.

Ekkor azonban a rendőr már karon fogta s be akarta kíséni őt.

A többit úgy is tudhatják olvasóink. Az arató ellenkezett. Társai segítségére siet-

takarit meg, ha ruháit nálam szerzi be. Pontos és szolid kiszolgálás. Divatos szabás. Olcsó árak.

Ehrenthál Sándor

férfiszabó

Komárom, Kishid-utcza.

PÉNZT, VAGYONT

Előleges értesítés. ≡

Van szerencsém az igen tisztelt szaktárs
 — urakat értesíteni, hogy lakásomat —
1907. május 1-től megyeház-u. 17. szám
 alá, (a katonakórház mellé) helyezem át.
1907. június 15-től a Jókay Mór-u. 3. sz.
 alatt pedig egy, a mai kor fokozott igényeit
 is, mindenben kielégítő

felsőrészkészítő és cipésszellék üzletet

nyitok.

Raktáron csakis a legjobb minőségű
 felsőrész és cipész kelléket fogom tartani.

Áraim nagyon jutányosak.

Páros munkát mindenkor a legkiválóbb
 figyelemmel készítem.

Szíves támogatásukat a jövőre is kérve

vagyok teljes tisztelettel

Varga László

czipőfelsőrész készítő,

Kossuth Ferencz levele:

Tek. Balázsovich Sándor

gyógyszerész urnak

S.-Szt-György.

Csuzos bántalmaknál az „INDASZESZ“ bedör-
 zölés jó hatásának mutatkozott. Kérem legyen szíves
 nekem három üveggel küldeni.

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy
 a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

gyógyfű sóborszesz,

a legjobb szemek bizonyult a test és izmok edzésére.
 Údit és frissít. Megóvja a testet a hideg káros befolyá-
 sától. Massagehöz (gyuró-kenő kura) felette ajánlatos.
 Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, fejfájás,
 nátha, influenza, tagszaggyatás és mindennemű meghü-
 lésből eredő bajok ellen. A székelyhavasi „INDASZESZ“
 észre nem tévesztendő közönséges sóborszesz készit-
 ményekkel, melyek egyszerű szesz kivonatok, holott az
 „INDASZESZ“ székelyhavasi gyógyfűvekből előállított
 és hatásában felülmúlhatatlan gyógyszer. Egy üveg
 székelyhavasi „INDASZESZ“ fölér 10 üveg közönséges
 sóborszeszhez.

A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ“
 kapható 2 és 1 koronás üvegekben minden
 gyógyszerárban, valamint Komáromban
 Rehberger testvérek, Weisz József, Helmler
 József, Wallenstein Ignác, Berger
 F. Vilmos, Gulyás Zsigmond, Rizdorfer
 Károly cégeknél.

Husvételi képeslap

ezer meg ezer mintában, remek
 megkapó, új kivitelben dara-
 bonként 4 fillértől feljebb kap-
 ható a

„PANNONIA“

könyvkereskedésben, Baross-utca 6.

Üzletáthelyezés.

Bátorkodom a n. é. közönség becses
 tudomására hozni, hogy évek óta fennálló s
 versenyképes vegyi tisztító műhelyemet,
Szegfű-utca 12 sz. saját házamba helyeztem
 át, s azt a mai kor legkényesebb igényeinek
 megfelelően berendezve és úgy mindezidáig
 ezentul is iparkodni fogok a n. é. közönség
 teljes meglegedését megszerezni. Elvem szép
 munka és jó kiszolgálás.

Kifakult vagy megunt színű ruhákat
 ujjonni át festésre elvállalok. A n. é. közön-
 ség szíves pártfogását kérve maradok kiváló
 tisztelettel

Farkas Gyula

Vegytisztító intézete Komárom Nádor-utca
 Fiók üzlet: Tata Fürdő-utca 130. szám

Sirkő üzlet áthelyezés.

A Kalapka téren évek óta fennálló
 sirkő üzletemet és kőfaragó műhelyemet
 f. évi május hó 1-én

Kossuth Lajos térre

Grünfeld féle házba helyezem át.
 Tudatom a t. közönséget hogy az
 áthelyezés napjáig az üzletemben levő
 összes sirkőveket gyári áron alul árusí-
 tom el.

Tisztelettel

Polhamer Ferencz

kőfaragó mester.

Császárfürdő

BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógy-
 hely a magyar irgalmasrend tulaj-
 dona. Elsőrangú kénes hévízü
 gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes
 szapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők;
 hőleg-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivók, és belég-
 zési kura. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés,
 jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve.
 Az igazgatóság.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja

1904. St. LOUIS Grand Prix.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdő

Kristály-ásványvizet!

legyen mindennapi italod!

Természetes hidrokarbonátos ásványvíz
 forrás, mely szénsavval telítették. Az emész-
 tés elősegítő pompás asztali ital. Vidékre
 és külföldre díjmentes szállítás. Kérjen árjegyzést a

Szt.-Lukácsfürdő Kútvállalattól Budán.

Varró gépek

Singer

Kayser

Gritzner

Centrál bobbin

Adria karikahajos

varró gépek

részletfizetésre kaphatók

SPITZER ADOLF és Társánál

Kossuth-tér és Jókai-u. sarkán.

Ajándék

tárgyak, husvétra, remek órák, lánczok, nyakékek,
 fülbevalók, kaphatók nálam a legolcsóbb árban. Bármí-
 nemű javításokat a leg- gyorsabban, pontosan és

olcsón készítek. **KIRÁLY JÓZSEF** ékszerész.

STEINER HERMANN

SAJÁT

készítményű férfi, női
 és gyermek czlpek
 nagy

Komárom,

Nádor-utca Pick-féle ház

„Ófthon“ kávéházzal szemben.

RAKTÁRA

Javítások
 elfogadtnak.